

Puolustusministeriön ja Puolustusvoimien välinen tulossopimus vuodelle 2026

Sisällys

1 Hallitusohjelman toimeenpano ja strategiset linjaukset3

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....4

3 Tulostavoitteet5

4 Voimavarojen hallinta 13

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset..... 17

1 Hallitusohjelman toimeenpano ja strategiset linjaukset

Petteri Orpon hallituksen ohjelman ([Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58](#)) mukaan Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkeimpinä päämäärinä on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja taata suomalaisten turvallisuus ja hyvinvointi. Naton jäsenmaana Suomi ylläpitää vahvaa kansallista puolustuskykyä kaikissa olosuhteissa sekä varautuu vastaanottamaan apua liittolaisiltaan sekä antamaan apua ja tukemaan muita Nato-jäsenmaita velvollisuuksiensa mukaisesti.

Valtioneuvosto hyväksyi 19.12.2024 istunnossaan hallitusohjelman mukaisesti laaditun valtioneuvoston puolustuselonteon ([VNS 9/2024 vp](#)) antamisen eduskunnalle. Puolustuselonteko on valmisteltu poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja sen laatimisessa on kuultu parlamentaarista seurantaryhmää. Puolustuselonteolla ja sen toimeenpanolla turvataan Suomen puolustuskyky vakavassa ja vaikeasti ennakoitavassa toimintaympäristössä, luodaan edellytykset kaikki operatiiviset toimintaympäristöt huomioivan puolustusjärjestelmän ylläpidolle ja kehittämiselle, linjataan henkilöstötarpeesta ja taloudellisista voimavaroista sekä ohjataan kansallisen lainsäädännön kehittämistä. Selonteossa on otettu kattavasti huomioon Nato-jäsenyyden vaikutukset ja siinä annetaan perusteet Suomen puolustuspoliittiselle ja sotilaalliselle roolille Natossa, EU:ssa ja kansainvälisessä puolustusyhteistyössä. Puolustuselonteon aikajänne ylittää kuluvan vaalikauden ulottuen 2030-luvulle.

Suomen puolustus perustuu vahvaan kansalliseen puolustuskykyyn osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta. Suomi osallistuu laaja-alaisesti Naton ja koko liittokunnan kattavaan pelotteeseen ja yhteiseen puolustukseen ilman ennakkoarjoituksia. EU:n puolustusyhteistyön syventäminen säilyy Suomen EU-politiikan prioriteettina ja EU:n puitteissa annetut sitoumukset toteutetaan. Muuta puolustusyhteistyötä kehitetään ottaen huomioon Suomen toteutunut Nato-jäsenyyden.

Puolustuskyky perustuu jatkossakin asevelvollisuuteen, laajaan ja koulutettuun reserviin ja korkeaan maanpuolustustahtoon. Suomi on sitoutunut liittokunnan taakanjakoon ja se edellyttää ylivaalikautisesti puolustusbudjettia, joka asettuu vähintään Naton yhteisesti määrittämälle tavoitetasolle. Puolustusbudjetin on mahdollistettava puolustuskyvyn pitkäjänteinen ylläpito ja kehittäminen siten, että henkilöstö, toiminta sekä materiaali-investoinnit ovat keskenään tasapainossa. Suomi nostaa uhkaperusteisesti ja tarvelähtöisesti puolustusmenojen tason vähintään 3 prosenttiin bruttokansantuotteesta (BKT) vuoteen 2029 mennessä.

Suomi ylläpitää ja kehittää vahvaa omaa puolustuskykyään kaikissa tilanteissa ottaen huomioon Naton yhteiset tavoitteet. Suomen puolustuksen keskeiset toiminnot on kytketty osaksi Naton yhteisiä rakenteita ja toimintamalleja. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on vahvistanut Suomen puolustuskyvyn perustan merkitystä. Puolustusta on kehitetty Suomessa järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön ja Nato-jäsenyyden sekä EU:n vaatimuksiin.

Suomi jatkaa puolustusmateriaali- ja koulutustukea Ukrainalle, ja luovutettu suorituskyky korvataan puolustushallinnolle. Puolustushallinnon Ukraina-tukea ja yhteistyötä suunnitellaan myös pidemmälle aikavälille.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Osana Naton yhteistä pelotetta ja puolustusta Suomi puolustaa aluettaan ja kansalaisiaan kokonaismaanpuolustuksen periaatteiden mukaisesti kaikkia yhteiskunnan voimavaroja hyödyntäen. Puolustusta ylläpidetään ja kehitetään hallitusohjelman ja puolustuselontekojen mukaisesti vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin.

Puolustusvoimien ensisijaisena tehtävänä on muodostaa ennaltaehkäisevä sotilaallinen pelote ja tarvittaessa torjua maahamme kohdistuvat hyökkäykset. Puolustusta kehitetään pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti yhtenä kokonaisuutena osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta.

Puolustusta kehitetään nopeutetulla aikataululla muuttuneen toimintaympäristön sekä liittoutumisen myötä kasvaneiden vaatimusten mukaisesti. Puolustuksen toimintaedellytyksiä turvataan pyrkimällä varmistamaan riittävä rahoitustaso ylivaalikautisesti.

Puolustusyhteistyöllä vahvistetaan Suomen ja liittokunnan puolustusta keskeisimpien liittolaisten ja kumppanien kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa. Suomeen kohdistuvaan laaja-alaiseen vaikuttamiseen varaudutaan yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa kokonaisturvallisuuden toimintamallin mukaisesti.

Puolustusministeriön hallinnonalalle on asetettu seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet:

- Suomen etujen mukaisen puolustuspolitiikan toteuttaminen osana liittokuntaa
- Vahvan kansallisen puolustuskyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta
- Kokonaismaanpuolustuksen ohjaus ja yhteensovittaminen sekä kokonaisturvallisuuden edistäminen yhteiskunnan kriisinkestävyyden vahvistamiseksi
- Suomen puolustuksen ja kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen kansainvälisellä yhteistoiminnalla

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista arvioidaan kansallisesti hallituksen vuosikertomuksen laatimisesta annetun ohjeistuksen mukaisesti. Arviointi perustuu kokonaisarvioon hallitusohjelman ja valtioneuvoston selontekojen linjausten ja tavoitteiden toteutumisesta puolustuksen valmiuden ja suorituskyvyn kehittämisessä sekä toimintaedellytysten parantamisessa.

Nato arvioi jäsenmaiden panostusta yhteiseen puolustukseen useilla määrällisillä ja laadullisilla mittareilla, jotka Suomi ottaa huomioon puolustuksensa kehittämisessä ja resursoinnissa ja raportoi näiden toteutumisesta Natolle. Merkittävin näistä on sitoutuminen puolustusmenojen yhdessä sovittuun tasoon.

3 Tulostavoitteet

Puolustusvoimille asetetaan hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät toiminnalliset tulostavoitteet sekä tulostavoitteet tuotoksille ja laadunhallinnalle ja toiminnalliselle tehokkuudelle.

3.1 Toiminnalliset tulostavoitteet

Puolustusvoimat jatkaa Nato-jäsenyyteen liittyvää sotilaallista yhteensovittamista, jossa korostuu erityisesti yhteisoperaatiokyvyn kehittäminen. Puolustusvoimilla on valmius ja kyky osana liittokuntaa torjua sotilaallisen voiman käyttö ja sillä uhkaaminen koko maan alueella. Puolustusvoimat osallistuu Naton yhteisen pelotteen ja puolustuksen tehtäviin koko liittokunnan alueella.

Puolustusvoimat valmistautuu toimimaan osana Naton alueellista suunnitelmaa, osallistumaan Naton rauhan ajan tehtäviin ja valmiusvelvoitteisiin. Puolustusjärjestelmän pitkän aikavälin kehittämisen ja Naton puolustussuunnittelun yhteensovittaminen on käynnissä. Naton tavoitteiden mukaisten suorituskkyjen rakentaminen tapahtuu asteittain osana Puolustusvoimien pitkän aikavälin kehittämistä.

Puolustusvoimien vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden tärkein mittari on kyky toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä. Sen perustana on tuotettu normaaliolojen ja poikkeusolojen suorituskky, tarkoituksenmukainen organisaatio ja toimintamalli sekä vaatimukset täyttävä henkilöstöjärjestelmä.

Puolustusvoimille asetetut toiminnalliset tulostavoitteet

Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen mahdollistava tilannekuva ja analyysikyky turvallisuusympäristöstä ja siihen vaikuttavista tekijöistä.
Puolustusvoimat on valvonut alueellista koskemattomuutta sekä ennalta ehkäissyt ja tarvittaessa torjunut alueloukkaukset osana liittokuntaa.
Puolustusvoimat on yhteen sovittanut puolustuksen osaksi Naton yhteistä pelotetta ja puolustusta, osallistunut liittokunnan toimintaan ja toteuttanut Suomelle asetetut velvoitteet, ml. sitoutuminen yhteisen pelotteen ja puolustuksen tehtävien toimeenpanoon koko liittokunnan alueella 5 artiklan mukaisesti. Osatavoite: Puolustusvoimat on jatkanut kaikkien puolustushaarojen ja toimintojen integroitumista ja yhteensovittamista osaksi Naton toimintaan. Osatavoite: Puolustusvoimat on osallistunut Naton yhteisen puolustuksen suunnitteluun ja yhteisen pelotteen toimeenpanoon. Osatavoite: Puolustusvoimat on osallistunut Naton puolustussuunnitteluprosessiin (NDPP). Puolustusvoimat integroi Suomelle asetetut sotilaallisten suorituskkyjen kehittämistavoitteet osaksi Puolustusvoimien kehittämisohjelmaa ja suunnittelee niiden implementoinnin Naton ja Suomen välisissä puolustussuunnitteluneuvotteluissa vahvistettujen tavoitesisältöjen sekä aikatauluvaatimusten mukaisesti. Osatavoite: Puolustusvoimat on osallistunut Naton kyberpuolustuksen toteuttamiseen, kyberresilienssin kehittämiseen sekä varautunut tukemaan liittolaisia ja kumppaneita tarvittaessa.
Puolustusvoimat kykenee muodostamaan painopisteen kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjuessaan sotilaallisen voiman käyttöä osana liittokuntaa.
Puolustusvoimat on ylläpitänyt toimintavalmiutta osallistua Naton tehtäviin liittokunnan asettamien velvoitteiden ja valmiusvaatimusten mukaisesti.

Puolustusvoimilla on valmius tukea muita viranomaisia.
Puolustusvoimilla on kyky määrittää tarpeet muille viranomaisille tarvittavasta tuesta (huomioiden Naton alueellinen suunnitelma) sekä kyky ottaa vastaan muun yhteiskunnan tukea Suomen sotilaalliseksi puolustamiseksi kokonaismaanpuolustuksen periaatteiden mukaisesti.
Puolustusvoimilla on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen.
Puolustusvoimat on ylläpitänyt valmiutta osallistua ja on toteuttanut sille osoitetut sotilaalliset kriisinhallintatehtävät. (TAE)
Puolustusvoimat on osallistunut liittokunnan jäsenenä kansainväliseen puolustusyhteistyöhön. Yhteisoperointikykyä ja sen edellyttämiä suorituskykyjä on kehitetty erityisesti samaan Naton yhteisoperaatiojohtoportaaseen kuuluvien liittolaisten ja muiden Itämeren alueen valtioiden kanssa.
Puolustusvoimat on käynnistänyt teknologian hallinnan sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TTKI) kokonaisuutta koskevat kehittämistoimenpiteet, toimintaympäristön muutoksen ja teknologisen kehityksen edellyttämällä tavalla sekä puolustusselonteon ja hallinnonalan TTKI-selvityksen linjausten mukaisesti.

3.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Puolustusvoimien tärkeimmät tuotokset ovat suorituskykyiset joukot ja järjestelmät, joilla toteutetaan lakiin perustuvia tehtäviä. Puolustuskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien toiminnan tason ylläpitäviä resursseja vahvistetaan.

Naton suorituskykytavoitteiden toimeenpanoa arvioidaan myös osana Naton puolustussuunnitteluprosessia.

Puolustusvoimille asetetut tuotosten ja laadunhallinnan tulostavoitteet

Ennaltaehkäisevä kyky ja valmius toteuttaa sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävät on ylläpidetty. (TAE)
Ennakkovaroituskykyä on ylläpidetty turvallisuuspoliittisen ja sotilaallisen päätöksenteon tueksi. (TAE)
Alueellista koskemattomuutta on valvottu. (TAE)
Alueloukkauksiin on reagoitu tilanteen vaatimalla tavalla. (TAE)
Alueellinen koskemattomuus on turvattu. (TAE)
Joukkojen ja järjestelmien ylläpidon vaatimusten mukainen joukkotuotanto on toteutettu. (TAE)
Pyydetty virka-aputehtävät on toteutettu. (TAE)
Puolustusjärjestelmään kohdistuva kybervakoilu ja kybervaikuttaminen on havaittu, torjuttu ja raportoitu. (TAE)
Henkilöstön lisääminen Naton ja muihin kansainvälisiin rakenteisiin on toteutettu. (TAE)
Puolustusvoimat on osallistunut kansainvälisiin tavanomaisiin aseisiin sekä joukkotuhoaseisiin liittyviin asevalvontaprosesseihin ja -järjestelyihin, kansainväliseen asevalvontayhteistyöhön sekä käytännön toimien toimeenpanoon ja kehittämiseen. (TAE)
Uusien sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden edellyttämät joukot on koulutettu ja varustettu. (TAE)
Puolustusvoimat on ylläpitänyt valmiutta osallistua YK:n operaatioihin sen valmiusjoukkojärjestelmään ilmoitetuilla joukoilla. (TAE)
Puolustusvoimat on tukenut kansallista päätöksentekoa sotilaallisella neuvolla, josta selviää käytettävien kansallisten resurssien tarjoamat mahdollisuudet operaatioihin tai yhteistoimintaan osallistumiselle tai tarpeet niiden päättämiseksi. (TAE)
Puolustusvoimat on arvioinut sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden vaikuttavuutta sotilaallisella tasolla kansallisesta ja operaationäkökulmasta.
Suomen Naton ja EU:n nopean toiminnan joukkoihin ilmoittamat joukot on koulutettu ja varustettu, ja Puolustusvoimien valmistelussa huomioidaan Suomen kohtuullinen osuus taakanjaosta. (TAE)
Kahden- ja monenvälisen puolustusyhteistyön syventäminen keskeisten liittolaisten ja kumppanien kanssa painopisteinä yhteistoimintakyky, tilannekuvan muodostaminen, kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen sekä suorituskykyjen rakentamisen ja ylläpidon tukeminen (TAE)
Yhteistoimintakyky osana Natoa (TAE)
Puolustusvoimat on kehittänyt avaruudellisia suorituskykyjä. (TAE)

Tuotosten ja laadunhallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

Tuotokset	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027	Tavoite 2028	Tavoite 2029
Koulutetut varusmiehet (lkm) (TAE)	21 158 ¹	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000
Vapaaehtoiseen palvelukseen hakeutuneet naiset (lkm)	940 ²	1 520	1 740	2 000	2 000	2 000
Koulutetut vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet naiset (lkm)	839 ³	1 050	1 100	1 150	1 200	1 200
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset maastovuorokaudet (lkm) (TAE)	30	28	28	28	28	28
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm) (TAE)	21 302	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Kertausharjoitusvuorokausien lukumäärä	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Kertausharjoituskoulutetut reserviläiset /sodan ajan joukkoihin sijoitetut (%) (TAE)	7,6	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9
HN/F35-lentotunnit (lkm) (TAE)	9 021	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
NH90-lentotunnit (lkm) (TAE)	1 952	2 100	2 100	2 100	2 100	2 100
Alusvuorokaudet (lkm) (TAE)	1 215	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150

¹ PV + RVL (vain PV 20 655)

² PV + RVL (vain PV 930)

³ PV + RVL (vain PV 828)

Laadunhallinta	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027	Tavoite 2028	Tavoite 2029
Kouluttajien määrä/koulutusjoukkue (lkm) (TAE)	2,8	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Koulutuksen laatu ("Arvio omasta tai joukon suorituskyvystä" 1—5, varusmiesten loppukysely) (TAE)	3,9	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Reservin koulutuksen laatu (yleisarvosana 1—5, reserviläiskysely) (TAE)	4,3	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

3.3 Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnallisen tehokkuuden tärkein mittari on tarkoituksenmukainen organisaatio ja toimintamalli siten, että poikkeusolojen suorituskky kyetään tuottamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti asetetuista suorituskkyvaatimuksista tinkimättä.

Puolustuskyvyn vahvistamiseksi materiaalin kunnossapidon tasoa nostetaan. Lisämateriaalihankinnoilla täydennetään pitkällä aikavälillä syntyneitä vajeita ja puutteita sekä vastataan Ukrainassa käytävän sodan seurauksena muuttuneisiin toimintaympäristön vaatimuksiin.

Puolustusvoimille asetetut toiminnallisen tehokkuuden tulostavoitteet

Strategisten hankkeiden toimeenpano (TAE)
Materiaalisen valmiuden parantamisen ja suorituskykyjen oikea-aikaisen rakentumisen varmistaminen (TAE)
Kumppanuuksien ja Puolustuskiinteistöjen palvelujen ja valmiuden varmistaminen kaikissa oloissa kustannustehokkaasti (TAE)
Natoa koskevien asioiden valmistelu-, toteutus- ja raportointiprosessien luominen, käyttöönotto ja kehittäminen Puolustusvoimissa
Puolustusyhteistyötä koskevien asioiden valmistelun, toteutuksen ja raportoinnin kehittäminen Puolustusvoimissa
Digitalisaation, tietoturvallisuuden sekä tiedonhallinnan, tiedon ja datan hyödyntämisen kehittäminen (TAE)
Kyberturvallisuuteen ja -puolustukseen liittyvän tiedonvaihdon ja koordinaation kehittäminen hallinnonalalla ja yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa (TAE)
Puolustusvoimien käytössä olevien alueiden ja tilojen kehittäminen kustannustehokkaasti ja valmiudelliset vaatimukset huomioiden (TAE)
Organisaatioturvallisuuden ja teknisen turvallisuuden voimavarojen varmistaminen ja toiminnan kehittäminen (TAE)

Toiminnallisen tehokkuuden tunnuslukuja ja seurantakohteita

	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027	Tavoite 2028	Tavoite 2029
Taloudellisuus						
Varusmiespäivän hinta (euroa) (TAE)	48	50	51	50	50	50
Reserviläispäivän hinta (euroa) (TAE)	172	201	203	191	188	188
Henkilötyövuoden hinta (euroa) (TAE)	64 393	65 257	65 618	70 168	71 207	71 207
Tuottavuus						
Koulutetut varusmiehet/varusmiespalvelukseen tulleet (%) (TAE)	85	85	85	85	85	85
Pääesikunnan ja puolustushaarojen ja aluetoimistojen esikuntien henkilötyövuosimäärä/Puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä yhteensä (%) (TAE)	13	13	13	13	13	13
Kannattavuus						
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään (TAE)	107	105	105	105	105	105

3.4 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Puolustusvoimat edistää tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista ylläpitämällä hallintoyksikkökohtaisia tasa-arvo ja -yhdenvertaisuussuunnitelmia sekä pitämällä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulma suunnittelun ja toiminnan yhtenä peruslähtökohtana. Painopisteenä on suunnitelmien jalostaminen toimenpiteiksi.

Puolustusvoimat jatkaa Nato-integraatioprosessissa määriteltyä gender-toimintaa.

Puolustusvoimille asetetut tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tulostavoitteet

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatiminen ja käytäntöön vienti Puolustusvoimissa
Osatavoite: Kaikilla Puolustusvoimien hallintoyksiköillä on päivitetty tasa-arvosuunnitelma, joka on viety käytäntöön. Osatavoite: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa on huomioitu myös valtioneuvoston tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. (Valtioneuvosto, 31.08.2023) Osatavoite: Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi ja toteuttamiseksi laadittujen suunnitelmien toimeenpano on toteutettu.
Miesten ja naisten työtyytyväisyydessä havaittujen erojen kaventaminen
Osatavoite: Syyt naisten heikompaan työtyytyväisyyteen on dokumentoidusti kartoitettu, toimenpiteet naisten työtyytyväisyyden edistämiseksi on määritelty ja niiden toimeenpano on toteutettu.

3.5 Kestävä kehitys ja vastuullisuus

Puolustushallinto jatkaa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 toimeenpanoa painopisteinä vakaus ja turvallisuus, henkilöstön ja koulutettavien hyvinvointi, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, ympäristövastuullisuus, energia- ja ilmastovastuullinen toiminta sekä elinkaariajattelun ja kiertotalouden tukeminen (*Kestävä kehitys ja vastuullisuus puolustushallinnossa*, PLM 9.2.2022, Vastuullisuusraportti 2022).

Puolustusvoimille asetetut kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyvät tulostavoitteet

Sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistuminen ja koulutettavien määrän ylläpitäminen noin 400 sotilaan tasolla
Osatavoite: Puolustusvoimat on kouluttanut henkilöitä sotilaallisen kriisinhallinnan tehtäviin ja osallistunut sotilaallisiin kriisinhallintaoperaatioihin poliittisten linjausten mukaisesti.
Puolustusvoimien toiminnan kehittäminen ympäristövastuullisesti
Osatavoite: Puolustusvoimat on toteuttanut ympäristöriskien hallintaa ja haittojen ennaltaehkäisyä Puolustusvoimien ympäristöstrategiassa määritellyin toimenpitein. Osatavoite: Puolustusvoimat on jatkanut ekologisen kestävyys huomioimista hankkeissa, hankinnoissa ja elinkaaren hallinnassa jatkamalla suunnitellusti Ekologisesti kestävä hankinnat -hanketta (EKOKEHA)
Puolustusvoimien toiminnan kehittäminen energiatehokkaasti, ilmastokestävästi ja energiareesilienssiä parantaen puolustuskykyä vaarantamatta

Osatavoite: Maa- ja meri- ja ilmailukenteestä aiheutuvien päästöjen vähentämistä ja energiamurrokseen valmistautumista on jatkettu puolustusministeriön energia- ja ilmastostrategisen ohjauksen (2025) mukaisesti. Päästövähennysten ja yhteiskunnan energiamurroksen edellyttämät toimenpiteet on sisällytetty Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelmaan 2026-2029.

Osatavoite: Puolustushallinnon ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitelman (5.4.2023) toimeenpanoa on jatkettu suunnitelman mukaisesti.

Osatavoite: Puolustusvoimat on käyttäjätoimenpitein tukenut Puolustuskiinteistöjen tavoitteita kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamisessa, kiinteistöenergian kokonaiskulutuksen ja päästöjen vähentämisessä.

Osatavoite: Puolustusvoimat on tukenut Puolustuskiinteistöjen tavoitteita varuskuntien energiasesilienssin ja -huoltovarmuuden kehittämisessä.

3.6 Muita hallitusohjelman tavoitteita

Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa ([Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58](#)) asetetut muut tavoitteet:

1. Hallituskauden alussa laaditaan ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko sekä puolustusselonteko, joissa määritetään myös Suomen Nato-jäsenyyden peruslinjaukset. Puolustusselonteossa määritellään pidemmän aikavälin tavoitteet Suomen puolustukselle Natossa.

Puolustusselonteon toimeenpanoa jatketaan vuonna 2026. Puolustusvoimat toimeenpanee osaltaan selonteon linjaukset puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti. Pääasiallinen ohjauskeino on tulosohtaus.

2. Hallitus varmistaa Puolustusvoimien henkilöstön riittävyyden ja jaksamisen muuttuneessa toimintaympäristössä. Tarvittavaa henkilöstöä lisätään suunnitelmallisesti.

Puolustusvoimat päivittää suunnitelman Naton rakenteisiin asetettavista tehtävistä vuosille 2026–2027. Puolustusvoimat raportoi aiemmassa puolustusselonteossa linjatun 500 henkilötövuoden lisäyksen kohdentamisesta vuosittain puolustusministeriölle.

3. Hallitus saattaa loppuun puolustusvoimien strategiset suorituskykyhankkeet. Hallituskaudella tehdään ensimmäiset päätökset Maavoimien uudistamisesta. Uusien materiaalihankkeiden painopiste tulee olemaan Maavoimissa.

Puolustusvoimat jatkaa kansallisen puolustuksen tasapainoista kehittämistä huomioiden kaikkien puolustushaarojen tarpeet pääpainon ollessa meri- ja ilmavoimien strategisten hankkeiden resurssien ja toimeenpanon turvaamisessa sekä Maavoimien uudistamisessa.

4. Suomi jatkaa puolustusmateriaali- ja koulutustukea Ukrainalle, ja luovutettu suorituskyky korvataan puolustushallinnolle.

Puolustusvoimat jatkaa materiaali- ja koulutustukea Ukrainalle suunnitelmallisesti poliittisen ohjauksen ja päätösten mukaisesti. Valmistelussa huomioidaan Ukrainan tarpeet, Suomen puolustuskyvyn ylläpito sekä korvaavat hankinnat.

5. Hallituskauden alussa käynnistetään Puolustusvoimien keskeisten ampumatarvikkeiden tuotanto-kapasiteettia ja -järjestelyjä koskeva selvitys.

Puolustusvoimat jatkaa toimenpiteitä, joilla kasvatetaan keskeisten ampumatarvikkeiden tuotantokapasiteettia, perustuen syksyllä 2023 annettuun selvitykseen sekä puolustusministeriön ohjaukseen.

6. Hallitus turvaa Suomen ampumaratojen toiminnan ja edistää uusien ampumaratojen perustamista ottaen huomioon alueellisen tarpeen ja arvioiden mahdolliset lainsäädäntötarpeet huomioiden keskeisten maanpuolustus-, reserviläis-, ampumaurheilu-, ja metsästysjärjestöjen sekä viranomaisten tarpeet.

Puolustusvoimat osallistuu hankkeeseen puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti huomioiden erityisesti maanpuolustuksen ja reserviläistoiminnan tarpeet.

7. Parannetaan hankkeiden etenemistä Itä-Suomessa tuulivoimarakentamisen selvitysmies Arto Rädyn raportin suositusten mukaisesti ja aluevalvontaa vaarantamatta muun muassa kompensatiolain avulla, kansalaisten oikeusturvasta huolehtien.

Puolustusvoimat osallistuu yhteistyössä puolustusministeriön kanssa hankkeen toimeenpanon suunnitteluun ja toimeenpanoon varmistaakseen, että maanpuolustuksen tarpeet huomioidaan riittävästi.

4 Voimavarojen hallinta

4.1 Henkilöstövoimavarojen hallinnan tulostavoitteet

Edellisessä puolustuselonteossa tunnistettu 500 lisähenkilöstötarve kohdennetaan Puolustusvoimille vuosina 2023–2026. Henkilöstövoimavaroja keskitetään toimintavalmiuden ylläpitämiseen, asevelvollisten kouluttamiseen, uusien suorituskykyjen ylläpidon ja kehittämisen tehtäviin.

Valtioneuvoston puolustuselontekoon 2024 on kirjattu Puolustusvoimien palkatun henkilöstön kasvattaminen vielä 1 500 henkilötyövuodella kuluvalle ja seuraavalla vaalikaudella. Puolustusvoimat asettaa lisäksi Nato rakenteisiin sekä ulkomaille että kotimaahan noin 500 henkilötyövuotta vuoteen 2027 mennessä. Puolustusvoimat laatii esitykset tarvittavista sotilasviroista. Puolustusministeriö pidetään tietoisena vuosittaisista henkilöstökohdennuksista.

Vuoden 2024 alussa vahvistetussa Työtä Suomen parhaaksi – Valtion henkilöstöstrategia 2030:lla edistetään valtion yhteistä arvopohjaa ja toimintakulttuuria, osaamisen johtamista ja valtion työnantajakuvaa sekä houkuttelevuutta työnantajana. Puolustusvoimat on laatinut oman henkilöstöstrategiansa 2030+, joka on suunnattu sekä palkatulle henkilöstölle että asevelvollisille.

Puolustusvoimille asetetut henkilöstövoimavarojen hallinnan tulostavoitteet:

Puolustusvoimien henkilöstö

Henkilöstövoimavaroja on keskitetty toimintavalmiuden ylläpitämiseen, asevelvollisten kouluttamiseen, Nato jäsenyyden edellyttämiin tehtäviin, uusien suorituskykyjen ylläpidon ja kehittämisen tehtäviin. (TAE)
Henkilöstöjärjestelmän kehittämisessä on huomioitu valmiuden, kansainvälisen yhteistoiminnan ja sotilaallisen kriisinhallinnan asettamat vaatimukset kansallisesti sekä osana liittokuntaa. (TAE)
Henkilöstön toimintakykyä sekä työkykyä ja -hyvinvointia on kehitetty työssäjaksamisen varmistamiseksi. (TAE)
Puolustusvoimien toimenpitein on tuettu valtion henkilöstöstrategiaa Puolustusvoimien toimintaympäristö huomioiden. (TAE)
Osatavoite: Puolustusvoimat on vahvistanut myönteistä työnantajakuvaa monikanavaisesti.

Asevelvollisuus¹

Sodan ajan joukkojen vahvuutta on ylläpidetty 280 000:ssa. (TAE)
Varusmiespalveluksen kehittämistä on jatkettu parlamentaarisen työryhmän tavoitetilan mukaisesti.
Maanpuolustustahtoa on tuettu asevelvollisten laadukkaalla koulutuksella, kehittämällä vapaaehtoisen maanpuolustuksen osallistumismahdollisuuksia, kansalaisille suunnattavilla yleisötapahtumilla sekä vahvistamalla sisäistä ja ulkoista viestintää. (TAE)
Kokonaispoistumaa on pienennetty kehittämällä kutsuntajärjestelmää ja varusmiespalvelusta.
Naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen ja sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin hakeutumista sekä niiden suorittamista on edistetty.

¹ Puolustusvoimien palkatun henkilöstön lisäksi henkilöstövoimavaroihin sisällytetään asevelvolliset ja vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus.

Asevelvollisten erityisosaamista on tunnistettu ja hyödynnetty tehokkaammin koulutuksessa ja sodan ajan sijoituksissa.
Reserviläisten osaamisen hyödyntämistä poikkeusolojen tehtävissä, reservin joukkojen koulutuksen suunnittelussa, valmistelussa ja toteutuksessa sekä kouluttajatehtävissä on kehitetty.
Asevelvollisia on hyödynnetty laajemmin kouluttaja- ja tukitehtävissä.
Asevelvollisten käyttö Naton eri toiminnoissa ja tehtävissä on selvitetty.

Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus

Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus on toteutettu voimassa olevan lainsäädännön ja puolustusselonteossa linjatun tavoitetilan mukaisesti. (TAE)
Vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta on kehitetty vastaamaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitetilatyöryhmän asettamaa tavoitetta. (TAE)

Henkilöstövoimavarojen hallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027	Tavoite 2028	Tavoite 2029
Henkilötyövuosimäärä (htv) ml. sopimussotilaat mom. 27.10.01 (TAE)	12 995	13 294	13 437	13 432	13 652	13 842
Sopimussotilaiden henkilötyövuosimäärä (TAE)	473	500	550	550	500	500
Sairauspoissaolot (työpäivää/henkilötyövuosi) (TAE)	6,7	alle 8,0	alle 8,0	alle 8,0	alle 8,0	alle 8,0
Kokonaistyötyytyväisyys (työyhteisökysely, 1—5) (TAE)	4,14	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1

4.2 Rahoitus

Eduskunta on myöntänyt tarvittavat määrärahat ja tilausvaltuudet tulossopimuksessa asetettujen tulostavoitteiden saavuttamiseksi. Puolustusministeriö on vahvistanut osaltaan vuoden 2026 talousarvion tilijaottelun valtion talousarviosta annetun asetuksen (1992/1243) 11–12 pykälien edellyttämällä tavalla. Jatkovuosien toiminnan suunnittelu perustuu keväällä 2026 päivitettävään julkisen talouden suunnitelmaan.

Puolustusministeriön hallinnonalan määrärahat

Pääluokka 27 (1 000 euroa)	2024 TP	2025 TA+LTA	2026 TA	2027 Kehys ¹⁾	2028 Kehys ¹⁾	2029 Kehys ¹⁾
27.01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	574 460	568 892	890 663	895 777	826 466	1 317 639
27.01.01 Puolustusministeriön toimintamenot	18 493	23 821	20 407	20 321	20 231	20 231
27.01.21 Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	3 572	-	-	-	-	-
27.01.29 Puolustusministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot	501 095	514 763	736 360	841 641	772 330	1 263 503
27.01.66 Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	51 300	30 308	133 896	33 905	33 905	33 905
27.10. Sotilaallinen maanpuolustus	4 739 483	6 107 170	5 441 217	5 579 869	6 552 589	7 111 017
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot	2 327 724	2 673 973	2 622 218	2 498 250	2 748 067	2 880 775
27.10.18 Puolustusmateriaalihankinnat	1 138 483	1 568 748	1 452 194	1 613 622	1 698 525	3 352 245
27.10.19 Monitoimihävittäjien hankinta	1 263 481	1 852 774	1 354 600	1 459 002	2 097 002	869 002
27.10.50 Maanpuolustus- ja veteraani-järjestöjen toiminnan tukeminen	9 795	11 675	12 205	8 995	8 995	8 995
27.30. Sotilaallinen kriisinhallinta	62 638	65 051	66 025	71 025	71 025	71 025
27.30.20 Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot	62 631	64 981	66 015	71 015	71 015	71 015
27.30.95 Kurssivaihtelut	7	70	10	10	10	10
PL 27 YHTEENSÄ	5 376 581	6 741 113	6 397 905	6 546 671	7 450 080	8 499 681

1) Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2026–2029 (30.4.2025).

Sotilaallisen maanpuolustuksen menot (pl. ALV)

	2024 TP		2025 TA+LTA		2026 TA	
	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%
Materiaalisen valmiuden menot (pl. F-35, Laivue 2020)	1 478	44,2	1 866	45,8	1 711	44,2
<i>Puolustusmateriaalihankinnat</i>	<i>1 007</i>		<i>1 388</i>		<i>1 239</i>	
<i>Toimintamenorahoituksella tapahtuva joukkojen varustaminen (pl. palkat)</i>	<i>22</i>		<i>19</i>		<i>14</i>	
<i>Materiaalin kunnossapito (pl. palkat)</i>	<i>449</i>		<i>459</i>		<i>458</i>	
Kiinteät henkilöstömenot	837	25,0	864	21,2	922	23,8
Kiinteistömenot	336	10,0	334	8,2	364	9,4
Muut sotilaallisen maanpuolustuksen menot	694	20,7	1 009	24,8	876	22,6
Yhteensä (pl. F-35, Laivue 2020)	3 345	100	4 073	100	3 873	100
Monitoimihävittäjien hankinta (F-35)	1 263		1 853		1 355	
Laivue 2020 -hankinta	131		181		213	
YHTEENSÄ	4 739		6 107		5 441	

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot

	2024 TP	2025 TA+LTA	2026 TA
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa
Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (Ulkoministeriö)	50 539	53 080	53 080
Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (Puolustusministeriö)	62 631	64 981	66 015
YHTEENSÄ	113 170	118 061	119 095

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Valtion talousarviolla hallinnonalalle kohdennettavien resurssien osalta sopimus on voimassa vuoden 2026 loppuun. Sopimuksen sisällöstä ja mahdollisista muutoksista sovitaan vuosittain tulosneuvottelussa, jossa käsitellään keskeiset toimintaan ja resurssienkäyttöön sekä tulossopimuksen sisältöön vaikuttavat asiat.

Paikka ja päiväys

Puolustusministeri

Puolustusvoimain komentaja